

UCHWAŁA NR 201/XXV/2021

Rady Powiatu w Augustowie

z dnia 30 grudnia 2021 r.

w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami

„Pomocna Dłoń” na lata 2021 – 2030

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 920, Dz.U. z 2021 r. poz. 1038, poz. 1834) oraz art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 573) uchwala się co następuje:

§ 1. Rada Powiatu w Augustowie uchwala Powiatowy Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami „Pomocna Dłoń” na lata 2021 – 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Augustowie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady Powiatu w Augustowie

Andrzej Mursztyn

**Załącznik
do uchwały Nr 201/XXV/2021
Rady Powiatu w Augustowie
z dnia 30 grudnia 2021r.**

**POWIATOWY
PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
„POMOCNA DŁOŃ”
NA LATA 2021 - 2030**

Augustów, 2021 rok

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Liczebność osób z niepełnosprawnościami w powiecie augustowskim	4
3. Zasoby Powiatu Augustowskiego w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami	9
4. Zadania Powiatu Augustowskiego z zakresu rehabilitacji zawodowej i ich realizacja	10
5. Zadania Powiatu Augustowskiego z zakresu rehabilitacji społecznej i ich realizacja	11
6. Cele Programu i kierunki działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami	16
7. Finansowanie Programu	21
8. Monitoring	21
9. Podsumowanie	21

1. Wstęp

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Augustowskim na lata 2021-2030, zwany dalej „Programem” jest dokumentem rozwijającym i uzupełniającym politykę społeczną w powiecie. Celem głównym Programu jest poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami zamieszkałych na terenie powiatu augustowskiego poprzez realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami.

Opracowanie dokumentu wynika z art. 35a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021r. poz. 573). Zgodnie z ustawą do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami.

Program ma ułatwić prowadzenie aktywnej polityki społecznej wobec osób z niepełnosprawnościami, wspierać i umacniać ich prawa, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji oraz przyczynić się do stwarzania osobom z niepełnosprawnościami warunków umożliwiających godne i możliwie pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym, przy maksymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów finansowych, rzeczowych oraz osobowych. Program będzie realizowany wspólnie z podmiotami zaangażowanymi i działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Program jest kontynuacją podjętych w latach ubiegłych działań Powiatu na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich środowiska i będzie stanowił podstawę do opracowywania i realizacji programów celowych na rzecz osób z niepełnosprawnościami i pozyskiwania dodatkowych środków finansowych m.in. w ramach programów ogłaszanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środków Unii Europejskiej i innych. Program ma charakter otwarty, a stopień ogólności określonych w nim kierunków działań umożliwi w przyszłości podejmowanie różnorodnych inicjatyw oraz włączanie na różnych etapach jego realizacji nowych podmiotów, realizatorów i uczestników. Z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia, dopuszcza się możliwość poszerzenia dokumentu o nowe obszary działań.

Program jest spójny z krajowymi, regionalnymi oraz lokalnymi dokumentami strategicznymi oraz z ustawodawstwem polskim i przyjętymi działaniami rządowymi, tj:

1. Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.
2. Strategią na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021 – 2030.
3. Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030.
4. Strategią Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego 2030.

5. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Augustowskiego na lata 2017-2022.
6. Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.
7. Konwencją ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych.
8. Ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
9. Ustawą o samorządzie powiatowym.
10. Ustawą o pomocy społecznej.
11. Ustawą o prawie oświatowym.
12. Ustawą o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
13. Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
14. Kodeksem pracy w zapisach zabraniających dyskryminacji wobec osób niepełnosprawnych w stosunku pracy.

2. Liczebność osób z niepełnosprawnościami w powiecie augustowskim

Zdiagnozowanie skali występowania zjawiska niepełnosprawności jest niezwykle trudnym procesem. Precyzyjne określenie liczby osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie Powiatu Augustowskiego jest niemożliwe, gdyż informacje te są rozproszone w różnych instytucjach i jednocześnie mogą się powielać.

W Polsce obecnie funkcjonuje równolegle sześć systemów orzecznich.

Instytucjami je realizującymi są:

1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych.
2. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
3. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.
4. Ministerstwo Obrony Narodowej.
5. Miejskie, Powiatowe i Wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.
6. Zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno – pedagogicznych (system oświaty).

Pierwsze cztery wymienione instytucje ustalają uprawnienia do świadczeń rentowych, piąta – do celów pozarentowych, szósta - orzeka o potrzebie kształcenia specjalnego. W efekcie o niepełnosprawności orzeka się w niezależnych od siebie instytucjach, które nie współpracują ze sobą i często osoby niepełnosprawne posiadają orzeczenie o niepełnosprawności z dwóch systemów. Dodatkowo bardzo często jedna osoba z niepełnosprawnością legitymuje się kilkoma orzeczeniami o różnych stopniach niepełnosprawności i/lub terminach ważności.

Skutkiem takiego kształtu systemu orzeczniczego w Polsce jest brak centralnego rejestru wydanych orzeczeń. Brak jest zintegrowania i łączności pomiędzy równolegle funkcjonującymi systemami orzecznich. W konsekwencji dostępne dane trudno jest porównywać i jednoznacznie interpretować. Sytuacja taka niewątpliwie stanowi barierę w projektowaniu i wdrażaniu działań na rzecz osób

z niepełnosprawnościami, a przedstawiony poniżej obraz jedynie częściowo oddaje kwestie niepełnosprawności w powiecie.

Dane o osobach z niepełnosprawnościami pozyskiwane są w wielu badaniach statystycznych, często ze sobą niespójnych. Ze względu na stosowaną metodologię badań dostępność danych na określonym poziomie podziału terytorialnego jest bardzo ograniczona. Największym badaniem, w którym zbierane są informacje o osobach niepełnosprawnych są spisy powszechne. Dotychczas obowiązujący **Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań z 2011 roku**, został przeprowadzony metodą mieszaną, tj. przy wykorzystaniu administracyjnych źródeł danych (rejestrów i systemów informacyjnych) oraz danych pozyskanych bezpośrednio od ludności w ramach badania reprezentacyjnego. Większość danych w NSP 2011 (w tym dotyczących tematyki niepełnosprawności) była pozyskiwana w badaniu reprezentacyjnym przeprowadzonym na 20% próbie wylosowanych mieszkań (w skali kraju) i na zasadzie dobrowolności.

Według wyników z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. liczba osób niepełnosprawnych ogółem w Polsce wyniosła niemal **4,7 mln** (dokładnie 4 697 048 osób) co stanowi **12,19%** ludności kraju, w województwie podlaskim wynosiła **131 758** osób, co stanowi **10,96%** ludności ogółem w województwie, natomiast w powiecie augustowskim wynosi **4 654 osób**, co stanowi **7,75%** ogółu mieszkańców powiatu. Należy podkreślić, że w Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności odbywało się na zasadzie dobrowolności ze względu na specyfikę i wrażliwość tematu. Szacuje się, że faktyczna liczba osób z niepełnosprawnościami w powiecie jest większa niż podawana w statystykach.

Ponadto, analizując dane dotyczące liczby osób z niepełnosprawnościami, należy uwzględnić fakt, iż w Polsce stosowane są co najmniej dwie definicje dotyczące tej grupy osób. Pierwsza to definicja wynikająca z przepisów prawa i dotycząca prawnej podstawy kwalifikacji do grupy osób z niepełnosprawnościami, natomiast druga, dużo szersza, stosowana jest w statystyce GUS. Definicja statystyczna ujmuje bowiem nie tylko osoby niepełnosprawne prawnie, ale również osoby, które orzeczenia o niepełnosprawności nie posiadają, lecz deklarują, że mają poważne ograniczenia w wykonywaniu zwykłych czynności (tzw. niepełnosprawność biologiczna). Na mocy prawa, posiadanie aktualnego orzeczenia o niepełnosprawności wydanego przez uprawnione organy, kwalifikuje daną osobę do grupy niepełnosprawnych prawnie i daje podstawę do ubiegania się i korzystania ze specjalnej pomocy, ułatwień czy przywilejów, jakie przysługują tej zbiorowości (np. renta z tytułu niezdolności do pracy, zasiłek pielęgnacyjny, dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych). Natomiast niepełnosprawność biologiczna informuje jedynie o subiektywnej deklaracji osoby, że ma ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku.

W celu uzupełnienia danych GUS i przybliżenia problemu osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie powiatu augustowskiego niniejsze analizy oparto na danych będących w posiadaniu **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach**, który obsługuje mieszkańców powiatu

augustowskiego. Zespół orzeka w sprawach nierentowych.

Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę mieszkańców Powiatu Augustowskiego, którym wydano orzeczenie o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych i określeniu stopnia niepełnosprawności na przestrzeni ostatnich trzech lat.

Tabela 1: Liczba wydanych orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych i określeniu stopnia niepełnosprawności dla mieszkańców powiatu augustowskiego na przestrzeni ostatnich trzech lat:

Rok	Ilość wydanych orzeczeń (ogółem)	Wiek Do 16 lat	Wiek powyżej 16 lat	Wiek powyżej 16 lat w tym: 16-25	Wiek powyżej 16 lat w tym 26-40	Wiek powyżej 16 lat w tym 41-60	Wiek powyżej 16 lat w tym powyżej 60 r.ż.
2018	821	106	715	53	77	222	363
2019	979	124	855	60	67	238	490
2020	869	99	770	65	79	227	399

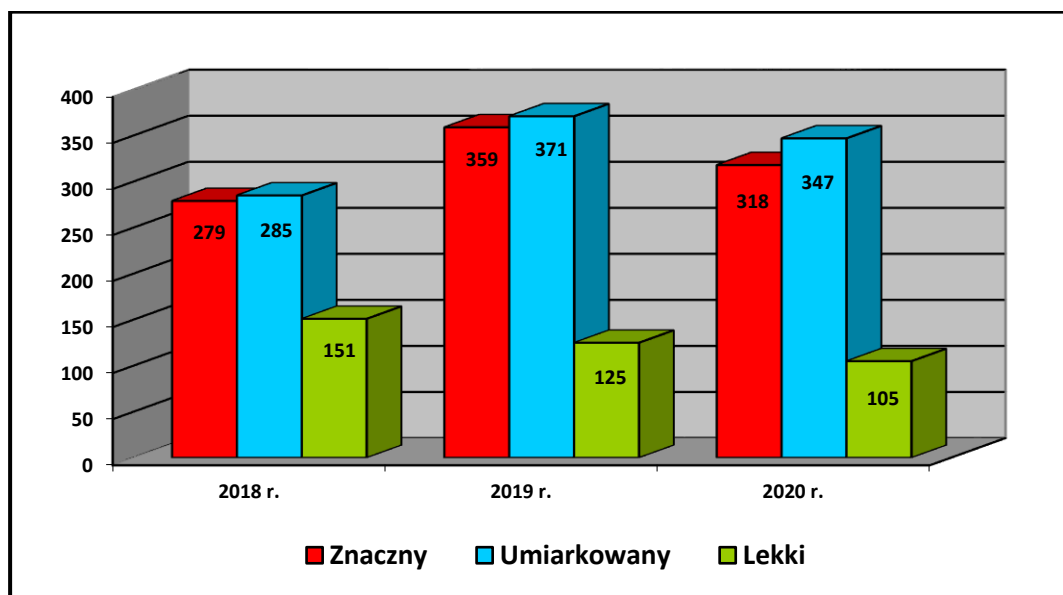
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach

Analizując łączną liczbę wydanych orzeczeń od roku 2018 zarysowuje się tendencja wzrostowa. Dominują rozpoznania stopnia niepełnosprawności u osób powyżej 60 roku życia, co niewątpliwie wiąże się z szybko postępującym procesem starzenia się społeczeństwa. Na uwagę zasługuje dynamiczny wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami już po przekroczeniu 40 roku życia. W tej grupie wiekowej była największa liczba osób ubiegających się o wydanie orzeczenia, jak i ich udział w ogólnej liczbie osób, które uzyskały orzeczenie o niepełnosprawności.

Na przestrzeni ostatnich lat zainteresowanie mieszkańców powiatu augustowskiego uzyskaniem orzeczenia wykazuje również niewielką tendencję wzrostową. W roku 2019 wydano ogółem 979 orzeczeń o zaliczeniu do grona osób niepełnosprawnych, czyli o ponad 16% więcej niż w roku 2018.

Należy jednak podkreślić, iż analizowane dane dotyczą jedynie orzeczeń o niepełnosprawności pochodzących z jednego systemu orzeczniczego – powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, który rozpatruje wnioski tylko do celów pozarentowych. Biorąc jednocześnie pod uwagę inne systemy orzecznicze aktualnie obowiązujące w Polsce i orzekające do celów rentowych obserwuje się stopniowy spadek liczby osób niepełnosprawnych prawnie (m.in. z powodu zaostżenia przepisów dotyczących przyznawania rent z tytułu niezdolności do pracy i podobnych świadczeń) i wzrost liczby osób niepełnosprawnych biologicznie (związany z procesem starzenia się społeczeństwa i naturalną utratą sprawności). Potrzeby tej grupy będą miały coraz większe znaczenie w tworzeniu polityki lokalnej na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Wykres 1: Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności z podziałem na stopnie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach

Z analizy powyższych danych wynika, że najczęściej orzekany jest umiarkowany stopień niepełnosprawności, maleje liczba orzeczeń o stopniu lekkim, ponadto obserwuje się wzrost ilości orzeczeń o stopniu znacznym. Z uwagi na fakt, iż najliczniejszą rzeszę osób z niepełnosprawnościami stanowią osoby z orzeczoną znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności należy podjąć liczne działania, by ograniczyć do minimum skutki niepełnosprawności kładąc nacisk m.in. na profilaktykę zdrowotną, dostępność do rehabilitacji i opieki medycznej, możliwość samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami poprzez udzielanie dofinansowań do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, czy też zapewnienie środowiskowego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom.

Tabela 2: Przyczyny orzekania o niepełnosprawności mieszkańców powiatu augustowskiego (do 16 roku życia i powyżej 16 roku życia) w latach 2018 – 2020.:

Symbol/rodzaj niepełnosprawności	2018 r. do 16 r.ż.	2018 r. po 16 r.ż.	2019 r. do 16 r.ż.	2019 r. po 16 r.ż.	2020 r. do 16 r.ż.	2020 r. po 16 r.ż.
01-U (upośledzenie umysłowe)	2	22	3	22	4	25
02-P (choroby psychiczne)	4	81	1	101	2	107

Symbol/rodzaj niepełnosprawności	2018 r. do 16 r.ż.	2018 r. po 16 r.ż.	2019 r. do 16 r.ż.	2019r po 16 r.ż.	2020 r. do 16 r.ż.	2020 r. po 16 r.ż.
03-L (Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu)	3	30	14	27	5	22
04-O (choroby narządu wzroku)	4	17	6	19	6	16
05-R (upośledzenia narządu ruchu)	5	154	6	187	4	139
06-E (epilepsja)	5	6	2	3	5	6
07-S (choroby układu oddechowego i krążenia)	7	135	5	162	8	159
08-T (choroby układu pokarmowego)	6	36	3	48	4	39
09-M (choroby układu moczowo – płciowego)	7	60	6	88	5	80
10-N (choroby neurologiczne)	12	114	16	143	2	115
11-I (inne, w tym; schorzenia endokrynologicznych, metabolicznych, oszpecenia, chorób zakaźnych, chorób układu krwiotwórczego)	26	57	28	52	26	57
12-C (całościowe zaburzenia rozwojowe)	25	3	34	3	28	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach

Analiza szczegółowych danych wskazuje, iż we wszystkich omawianych latach najczęściej orzeczeń dla osób po 16 roku życia wydano z uwagi na upośledzenie narządu ruchu, choroby układu oddechowego i krążenia oraz choroby neurologiczne. Natomiast wśród dzieci najczęściej orzeczeń dotyczyło całościowych zaburzeń rozwojowych oraz innych schorzeń w tym: endokrynologicznych, metabolicznych, oszpecenia, chorób zakaźnych, chorób układu krwiotwórczego. Analizując powyższe dane, za zadanie priorytetowe należy uznać pomoc osobom niepełnosprawnym w likwidacji barier funkcjonalnych (architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych). Należy także wspierać osoby z niepełnosprawnościami w podejmowaniu edukacji we wszystkich etapach nauczania, gdyż system edukacji pełni zasadniczą rolę w procesie aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz przygotowania do podjęcia w przyszłości zatrudnienia i prowadzenia niezależnego życia.

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej przewiduje stworzenie bazy danych o osobach z niepełnosprawnościami w Polsce, integrującej obecne systemy, zarządzanej przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Baza danych będzie umożliwiała analizowanie danych na poziomie każdej jednostki

samorządu terytorialnego i w wersji zanonimizowanej będzie publicznie dostępna. Okres wdrażania systemu monitorowania sytuacji osób z niepełnosprawnościami w Polsce będzie wdrażany do 2025 roku. Podsumowując, należy stwierdzić, iż z perspektywy polityki społecznej wyznacznikiem niepełnosprawności jest posiadanie orzeczenia prawnie potwierdzającego pewien deficyt czy niezdolność, jednak z perspektywy samych osób z niepełnosprawnościami istotne są faktyczne ograniczenia odczuwane w życiu codziennym, niezależnie od ich legitymizacji w postaci orzeczenia. Ta niespójność w definiowaniu niepełnosprawności i w aktualnym systemie orzecznictwa przekłada się na życie codzienne osób z niepełnosprawnościami system wsparcia. Można powiedzieć, że procedury odnoszące się do orzekania o niepełnosprawności, czy przyznawanie uprawnień oraz obowiązujące kryteria nie odzwierciedlają zachodzących zmian i stają się wręcz barierą utrudniającą spojrzenie na niepełnosprawność w aspekcie społecznym, a nie medycznym.

Strategia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021 – 2030 przewiduje stworzenie kompleksowego i jednolitego systemu orzekania o niepełnosprawności łączącego orzecznictwo do celów rentowych, pozarentowych i edukacyjnych. Planowane jest odejście od stygmatyzujących i pejoratywnych określeń typu „niezdolny do pracy”, „niezdolny do samodzielnej egzystencji” i skupienie się na potencjale osoby z niepełnosprawnością poprzez określenie konkretnego zakresu wsparcia w różnych obszarach. Ponadto, w celu ochrony prywatności osób z niepełnosprawnościami i ich prawa do autonomii informacyjnej jednostki, rozważa się rezygnację ze wskazywania w orzeczeniu symbolu przyczyny niepełnosprawności. Dlatego też niniejszy Program skupia się na obserwacji pewnych tendencji, a nie sztywnym prezentowaniu danych niewyczerpujących problematyki niepełnosprawności, ze względu na jej złożony charakter, różnorodność, dostępne statystyki czy porównywalność badań. Ważna jest ocena występujących różnic szans osób z niepełnosprawnościami a pozostałą częścią populacji i planowanie wdrożenia takich działań, aby różnice te stawały się coraz mniejsze. Już sama obecność grupy osób z niepełnosprawnościami jest niepodważalną przesłanką do organizowania lokalnej polityki społecznej w kontekście wielokierunkowych działań skierowanych do tych osób tak, aby zminimalizować wszelkie bariery utrudniające bądź zniechęcające osoby z niepełnosprawnościami do aktywnego włączenia się w życie społeczne.

3. Zasoby Powiatu Augustowskiego w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami

Na terenie powiatu augustowskiego funkcjonują instytucje i organizacje, które realizują zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej na rzecz osób z niepełnosprawnościami, tj.:

1. Starostwo Powiatowe w Augustowie.
2. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Augustowie.
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie.
4. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Augustowie.
5. Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie.
6. Zespół Szkół Specjalnych w Augustowie.
7. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Augustowie.
8. Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Długoterminowej w Augustowie.
9. Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych WTZ w Augustowie.
10. Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu augustowskiego.
11. Domy Pomy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Augustowie.
12. Środowiskowe Domy Samopomocy w Augustowie i Kuriance.
13. Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze.
14. Organizacje Pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
15. Wolontariusze.

4. Zadania Powiatu Augustowskiego z zakresu rehabilitacji zawodowej i ich realizacja

W części dotyczącej rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami w powiecie augustowskim zadania te realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie. Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Tabela 3: Liczba osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Augustowie na przestrzeni ostatnich trzech lat:

Kategoria osób	2018	2019	2020
Osoby z niepełnosprawnością bezrobotne	53	61	55
Osoby z niepełnosprawnością poszukujące pracy	30	20	17
Razem	83	81	72

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Augustowie

Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami ma na celu przygotowanie osoby do uzyskania odpowiedniego zatrudnienia i wykonywania pracy. W ramach

rehabilitacji zawodowej podejmowanych jest szereg działań, które mają na celu pomoc w powrocie osób z niepełnosprawnościami na rynek pracy. Rehabilitacja zawodowa osoby zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy jako poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu odbywa się na zasadach przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Osoby z niepełnosprawnościami poszukujące pracy mogą korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji:

1. szkoleń,
2. stażu,
3. prac interwencyjnych,
4. przygotowania zawodowego dorosłych,
5. badań lekarskich lub psychologicznych,
6. zwrotu kosztów przejazdu, zakwaterowania po skierowaniu np. na staż realizowany poza miejscem zamieszkania,
7. studiów podyplomowych,
8. szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy Starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową,
9. bonu na zasiedlenie,
10. bonu szkoleniowego,
11. bonu stażowego.

Osoba z niepełnosprawnością może otrzymać ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze Starostą, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli nie otrzymała bezzwrotnych środków publicznych na ten cel. Natomiast pracodawcy zainteresowani zatrudnieniem osoby z niepełnosprawnością mogą pozyskać środki na utworzenie stanowiska pracy.

Wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy są finansowane w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych jako bezrobotne ze środków Funduszu Pracy, natomiast dla osób poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

5. Zadania Powiatu Augustowskiego z zakresu rehabilitacji społecznej i ich realizacja

Zadania Powiatu na rzecz osób z niepełnosprawnościami wymienione są w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Minister Pracy i Polityki Społecznej określił w drodze

rozporządzenia rodzaje zadań, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, uwzględniając w szczególności wymagania, jakie powinny spełniać podmioty ubiegające się o dofinansowanie tych zadań, a także tryb postępowania i zasady ich dofinansowania. Działania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych z powiatu augustowskiego wykonywane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie. Ze środków Funduszu mogą być dofinansowywane następujące rodzaje zadań:

1. uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
2. sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych,
3. zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
4. likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
5. rehabilitacja dzieci i młodzieży,
6. usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika,
7. dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Na powyższe zadania Powiat otrzymuje środki PFRON zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym.

Dodatkowo należy podkreślić, że od 2012 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie pozostaje realizatorem **pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”**. Program finansowany jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na podstawie umowy podpisanej przez Powiat Augustowski z Podlaskim Oddziałem Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Białymstoku. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” stanowi ważny krok w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób z niepełnosprawnościami.

Celem głównym programu „Aktywny samorząd” jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Adresatami programu są mieszkańcy powiatu augustowskiego, którzy w jego ramach mogą otrzymać następujące wsparcie:

Moduł I:

1. Obszar A – likwidacja bariery transportowej:
 - a) Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu).

- b) Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu).
 - c) Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego).
 - d) Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu).
2. Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
- a) Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu rąk).
 - b) Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
 - c) Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku).
 - d) Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy).
 - e) Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności).
3. Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
- a) Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym).
 - b) Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności).
 - c) Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości (adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności).

- d) Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne – co najmniej na III poziomie jakości (adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności).
 - e) Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania).
4. Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką, pomoc adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka).

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, który jest adresowany do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w:

1. w szkole policealnej,
2. w kolegium,
3. w szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktorskie albo doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym / dziennym lub niestacjonarnym / wieczorowym / zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu), a także do osób, które przewód doktorski otworzyły poza studiami doktoranckimi.

Kolejnym ważnym elementem dla społeczności jest realizacja przez Powiat Augustowski programu pn. „**Program wyrównywania różnic między regionami III**”. W ramach programu Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych może przekazywać dodatkowe środki realizatorom programu, tj. jednostkom samorządu powiatowego.

Celem strategicznym Programu jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Największe wsparcie kierowane jest do powiatów leżących w podregionach o najniższym stopniu rozwoju społeczno-gospodarczego w celu wyrównania różnic między regionami w obszarze rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami oraz dostępności, w tym na likwidację barier w urzędach i placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy oraz wielorodzinnych budynkach mieszkalnych w zakresie umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami poruszania się i komunikowania, likwidację barier transportowych oraz aktywizację zawodową tych osób.

Ponadto na terenie powiatu augustowskiego funkcjonuje **Warsztat Terapii Zajęciowej**, prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych WTZ w Augustowie. Jest to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka stwarzająca osobom z niepełnosprawnościami niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Przeznaczony jest dla osób z niepełnosprawnościami, które posiadają ważne orzeczenie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej. Obecnie z prowadzonej w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Augustowie rehabilitacji zawodowej i społecznej korzysta 35 osób.

Ponadto Warsztat realizuje program „**Zajęcia Klubowe w WTZ**”. Celem programu jest wsparcie osób z niepełnosprawnościami w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym, poprzez prowadzenie zajęć klubowych, jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Program kierowany jest do osób, które były uczestnikami WTZ i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia lub znajdują się na liście osób, których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ.

Na terenie powiatu augustowskiego funkcjonują dwa Środowiskowe Domy Samopomocy. **Środowiskowy Domy Samopomocy w Kuriance** prowadzony jest przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno – Gospodarczych im. Króla Zygmunta Augusta. Celem Ośrodka jest wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin w potrzebach życia codziennego oraz rehabilitacji i codziennej opiece. Placówka zapewnia uczestnikom codzienny transport do Ośrodka, a po zakończeniu zajęć powrót do domu oraz codzienny ciepły posiłek. W ramach prowadzonej działalności uczestnicy i ich rodziny mogą liczyć na wsparcie i pomoc w załatwieniu spraw w urzędzie, czy pomocy w zatrudnieniu. Ponadto uczestnicy Ośrodka mają możliwość korzystania z wyjazdów na wycieczki, konkursy i zawody sportowe.

Natomiast **Środowiskowy Dom Samopomocy w Augustowie** jest prowadzony przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Augustowie. Jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i osobom z niepełnosprawnością intelektualną. Celem głównym ośrodka jest podtrzymanie i rozwijanie podstawowych umiejętności życia codziennego oraz zapewnienie wsparcia emocjonalnego i społecznego. Osoby z niepełnosprawnościami mogą tu rozwijać swoje zainteresowania, a ponadto są wdrażani do aktywizacji zawodowej. Dzięki uczestnictwu w takiej formie wsparcia, osoby z niepełnosprawnościami mogą uczestniczyć w życiu społecznym.

Zadania wobec osób niepełnosprawnych określa również ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Osobom starszym i niepełnosprawnym należy w pierwszej kolejności zapewnić opiekę w ich miejscu zamieszkania i umożliwić im uczestnictwo w dziennych ośrodkach wsparcia, a ostatecznie w domach pomocy społecznej. Na terenie powiatu augustowskiego działają **dwa Domy Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi**. Mieszkankami obu DPS-ów są dziewczęta z niepełnosprawnością intelektualną oraz schorzeniami towarzyszącymi. Domy zapewniają opiekę o standardach wynikających z rozporządzenia o domach pomocy społecznej.

Obejmują całodobową opieką niepełnosprawne intelektualnie dzieci i młodzież. Mieszkanki mają zapewnione miejsce zamieszkania zgodne ze standardami dostosowanymi do ich potrzeb oraz rehabilitację, terapię, rewalidację i świadczenia zdrowotne.

Należy również podkreślić szczególną rolę organizacji pozarządowych z terenu powiatu augustowskiego skupiających środowiska działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich bliskich. Organizacje te prowadzą szeroką i różnorodną działalność dotyczącą osób z różnymi schorzeniami i realizują co roku wiele zadań na rzecz tego środowiska. Włączenie organizacji pozarządowych w realizację Programu ma niezwykle ważne znaczenie, a ich udział powinien się sukcesywnie zwiększać.

Przykładem prowadzonych działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami jest m.in. realizacja przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno - Gospodarczych im. Króla Zygmunta Augusta w Augustowie wielu projektów i programów finansowanych ze środków unijnych i budżetu państwa. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych WTZ w Augustowie oraz Stowarzyszenie Razem Osiągniemy Cel organizuje różnorodne kiermasze tematyczne, z których dochód przeznaczany jest na wsparcie osób z niepełnosprawnościami. Stowarzyszenie „Pomóż Sobie” w Lipsku jest organizatorem wielu imprez wspierających integrację i rehabilitację osób z niepełnosprawnościami. Podejmuje działania i rozwija inicjatywy mające realizować zadania w zakresie wszechstronnej działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami i dzieci potrzebujących pomocy. Natomiast Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół Specjalnych „Wśród Nas” w Augustowie organizuje imprezy i uroczystości, podczas których upowszechniana jest wiedza o osobach niepełnosprawnych i promowane są właściwe postawy wobec nich. Z kolei Augustowskie Towarzystwo Pływackie jest od 2013 roku organizatorem Biegu Charytatywnego „Biegając Pomagamy”, który na stałe wpisał się w kalendarz imprez kulturalnych i sportowych na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

6. Cele Programu i kierunki działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Celem głównym Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami „Pomocna Dłoń” na lata 2021 – 2030 jest poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością zamieszkałych na terenie powiatu augustowskiego poprzez realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej, przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami i kształtowania wobec nich pozytywnych postaw społecznych.

Obniżenie sprawności funkcji fizycznych, psychicznych bądź intelektualnych skutkuje zmniejszeniem zdolności do pełnienia ról społecznych i zawodowych na równi z osobami sprawnymi, dlatego tak istotne jest, aby kierunki działań na rzecz osób niepełnosprawnych, przyczyniały się do zredukowania lub likwidacji

istniejących utrudnień i wiązały się z przystosowaniem pewnych obszarów do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dostępność i mobilność są niewątpliwie podstawą funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami. Budowanie świadomości społecznej zapobiega nierównemu traktowaniu osób z niepełnosprawnościami, a tym samym zwiększa ich szanse na niezależne życie w społeczeństwie. Działania w obszarze edukacji i pracy pozwolą na uzyskanie lepszego poziomu wykształcenia oraz umiejętności potrzebnych do znalezienia zatrudnienia. Zintensyfikowanie profilaktyki i dostępności do rehabilitacji i opieki medycznej przyczyni się do wspierania zapobiegania powstawaniu i pogłębianiu się trwałych ograniczeń sprawności.

Do osiągnięcia celu głównego Programu przyczynią **cele szczegółowe:**

1. Budowanie świadomości społecznej w zakresie praw i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zapobieganie ich wykluczeniu ze środowiska lokalnego.
2. Zwiększenie aktywności społecznej i możliwości samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami.
3. Zintensyfikowanie profilaktyki, dostępności do rehabilitacji i opieki medycznej.
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych osób z niepełnosprawnościami.
5. Zwiększenie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
6. Poprawa zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami.

Cel szczegółowy nr 1:

Budowanie świadomości społecznej w zakresie praw i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zapobieganie ich wykluczeniu ze środowiska lokalnego.

Kierunki działań:

1. Prowadzenie działań w zakresie kształtowania właściwych postaw społecznych wobec niepełnosprawności sprzyjających realizowaniu praw osób z niepełnosprawnościami.
2. Upowszechnianie informacji na temat praw osób z niepełnosprawnościami i działań podejmowanych przez poszczególne Gminy i Powiat w zakresie problematyki osób z niepełnosprawnościami.
3. Wspieranie i promowanie inicjatyw zwiększających możliwość uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu publicznym.
4. Podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości obsługi osób z niepełnosprawnościami w urzędach administracji samorządowej, pomocy społecznej, urzędzie pracy i placówkach służby zdrowia.
5. Wspieranie i promowanie działalności organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia.

Realizatorzy/Partnerzy:

Samorząd powiatowy, jednostki organizacyjne Powiatu, samorządy gminne, organizacje pozarządowe, PFRON, ośrodki pomocy społecznej, placówki oświatowe, kulturalne i sportowe.

Cel szczegółowy nr 2:

Zwiększenie aktywności społecznej i możliwości samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami.

Kierunki działań:

1. Wspieranie w środowisku lokalnym działań mających na celu usuwanie barier funkcjonalnych: urbanistycznych, architektonicznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się, dotyczących życia publicznego osób z niepełnosprawnościami.
2. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami.
3. Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami poprzez dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
4. Dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia.
5. Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.
6. Zapewnienie środowiskowego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom oraz osobom zagrożonym niepełnosprawnością.
7. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego oraz udzielanie indywidualnych konsultacji sprzyjających rozwiązywaniu problemów osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.
8. Wspieranie w codziennych obowiązkach rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą z niepełnosprawnością oraz opiekunów osób z niepełnosprawnościami.
9. Realizacja programów aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnościami finansowanych ze środków krajowych i unijnych.
10. Wspieranie rozwoju infrastruktury umożliwiającej osobom z niepełnosprawnościami samodzielne funkcjonowanie.

Realizatorzy/Partnerzy:

Samorząd powiatowy, jednostki organizacyjne Powiatu, samorządy gminne, organizacje pozarządowe, PFRON, ośrodki pomocy społecznej, placówki oświatowe, kulturalne i sportowe, służba zdrowia, ośrodki wsparcia dziennego.

Cel szczegółowy nr 3:

Zintensyfikowanie profilaktyki i dostępności do rehabilitacji i opieki medycznej.

Kierunki działań:

1. Propagowanie wiedzy na temat czynników wpływających na zdrowie i jego poprawę.

2. Podejmowanie działań w obszarze opieki medycznej mających na celu wczesną interwencję i leczenie poprzez propagowanie badań profilaktycznych.
3. Szkolenie kadry niepublicznych i publicznych zakładów opieki zdrowotnej w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnościami.
4. Wspieranie różnych form rehabilitacji m.in. poprzez dofinansowanie osobom z niepełnosprawnościami i ich opiekunom uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.
5. Dofinansowanie osobom z niepełnosprawnościami zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.
6. Rozwój infrastruktury umożliwiającej osobom z niepełnosprawnościami korzystanie z różnych form rehabilitacji i poradnictwa specjalistycznego.

Realizatorzy/Partnerzy:

Samorząd powiatowy, jednostki organizacyjne Powiatu, samorządy gminne, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, PFRON, Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna, placówki oświatowe, służba zdrowia.

Cel szczegółowy nr 4:

Wyrównywanie szans edukacyjnych osób z niepełnosprawnościami.

Kierunki działań:

1. Systematyczne diagnozowanie dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością wskazujące na potencjał rozwojowy.
2. Stworzenie warunków do zaspokajania potrzeb uczniów z dysfunkcjami w zakresie edukacji, specjalistycznej opieki medycznej, usług rehabilitacyjnych oraz pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
3. Wdrażanie nowych metod diagnozy, terapii, rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych.
4. Wspieranie osób z niepełnosprawnościami w podejmowaniu edukacji na wszystkich etapach nauczania.
5. Wspomaganie rodziny dziecka niepełnosprawnego w wypełnianiu funkcji wychowawczej i edukacyjnej.

Realizatorzy/Partnerzy:

Samorząd powiatowy, jednostki organizacyjne Powiatu, samorządy gminne, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, PFRON, placówki oświatowe, rehabilitacyjne.

Cel szczegółowy nr 5:

Zwiększenie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Kierunki działań:

1. Promowanie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy, w tym z uwzględnieniem zatrudnienia wspomaganego przy wsparciu

- np. trenera pracy.
2. Rozwijanie usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób z niepełnosprawnościami oraz działań ukierunkowanych na zwiększenie aktywności w poszukiwaniu pracy przez osoby z niepełnosprawnościami.
 3. Wspieranie samozatrudnienia osób z niepełnosprawnościami poprzez udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.
 4. Zachęcanie pracodawców do tworzenia miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami poprzez m.in. dofinansowania kosztów wyposażenia stanowisk pracy.
 5. Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.
 6. Organizowanie kursów, szkoleń, przekwalifikowań zawodowych oraz staży dla osób z niepełnosprawnościami.
 7. Dofinansowanie lub refundacja kosztów wykształcenia na poziomie wyższym.
 8. Wspieranie tworzenia różnorodnych form aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami (Zakładów Aktywności Zawodowej, Spółdzielni Socjalnych, Zakładów Pracy Chronionej i innych).
 9. Realizacja programów aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami finansowanych ze środków krajowych i unijnych.

Realizatorzy/Partnerzy:

Samorząd powiatowy, jednostki organizacyjne Powiatu, samorządy gminne, organizacje pozarządowe, PFRON, lokalni pracodawcy, firmy szkoleniowe, lokalne grupy działania, spółdzielnie socjalne.

Cel szczegółowy nr 6:

Poprawa zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami.

Kierunki działań:

1. Inicjowanie podejmowania działań zmierzających do zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami.
2. Dofinansowanie zadań dotyczących zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej w obiektach użyteczności publicznej.
3. Egzekwowanie prawa budowlanego w zakresie budownictwa bez barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej.

Realizatorzy/Partnerzy:

Samorząd powiatowy, samorządy gminne, jednostki organizacyjne Powiatu, organizacje pozarządowe, PFRON, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, Powiatowy Zarząd Dróg w Augustowie.

7. Finansowanie Programu

Założenia programu przewidują, że finansowanie działań ujętych w Programie w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej będzie uzależnione od wysokości środków finansowych przeznaczonych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ponadto przewiduje się, iż proponowane działania będą finansowane z następujących źródeł:

1. środków własnych Powiatu Augustowskiego,
2. środków przekazanych Powiatowi Augustowskiemu z budżetu państwa,
3. środków własnych samorządów gminnych,
4. środków funduszy krajowych np. Funduszu Pracy i Funduszu Solidarnościowego, Podlaskiego Wojewódzkiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia w Białymstoku,
5. środków pozyskanych w ramach realizacji programów i projektów,
6. innych źródeł.

8. Monitoring

Nadzór nad realizacją Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami „Pomocna Dłoń” na lata 2021-2030 sprawuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie.

Głównym narzędziem monitoringu Programu będą, coroczne sprawozdania z jego realizacji za dany rok kalendarzowy. Sprawozdania tworzone będą na podstawie danych uzyskanych od powiatowych jednostek organizacyjnych, gminnych jednostek organizacyjnych oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Powiecie Augustowskim. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie przedstawi Zarządowi Powiatu Augustowskiego „Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami „Pomocna Dłoń” na lata 2021-2030 każdego roku za rok poprzedni. Sprawozdanie po przyjęciu przez Zarząd Powiatu przedstawione zostanie Radzie Powiatu Augustowskiego. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” na lata 2021-2030 jest dokumentem otwartym, co oznacza że na podstawie oceny efektów wdrażania działań dopuszcza się dokonywanie zmian i uzupełnień w trakcie całego okresu realizacji Programu.

9. Podsumowanie

Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami „Pomocna Dłoń” na lata 2021-2030 stanowi kolejny dokument strategiczny, który wskazuje działania mające na celu poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami z terenu powiatu augustowskiego.

Osoby z niepełnosprawnościami są beneficjentami wszystkich praw, które przysługują osobom pełnosprawnym. Rzeczywiste zagwarantowanie praw człowieka wymaga opracowania mechanizmów wyrównywania szans osobom z niepełnosprawnościami i stworzenia im warunków do korzystania z pełni praw przysługujących wszystkim obywatelom. Kształtowanie przestrzeni architektonicznej dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami, umożliwienie porozumiewania się z innymi ludźmi, dostęp do informacji oraz wyposażenie tej grupy osób w odpowiedni sprzęt techniczny są to zadania konieczne i powinny być realizowane w najpełniejszy sposób. Tylko wówczas nastąpi pełna integracja tych osób ze społecznością lokalną oraz całym społeczeństwem. Program wyznacza kierunki działania lokalnej polityki na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Określa działania różnych instytucji i organizacji wspierających osoby niepełnosprawne i ich rodziny. Zadania realizowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych wpłyną na wyrównanie szans tych osób i umożliwią im funkcjonowanie w społeczności lokalnej oraz ograniczą zjawisko wykluczenia społecznego. Do skutecznej realizacji zamierzonych celów niezbędna jest współpraca władz powiatowych, gminnych, organizacji pozarządowych oraz instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami, mogących wspierać realizację Programu merytorycznie i finansowo. O końcowym sukcesie i osiągnięciu poprawy warunków życia osób z niepełnosprawnościami zadecyduje w dużej mierze charakter współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację niniejszego Programu. Kierunki działań ujęte w tym dokumencie powinny ułatwić osobom z niepełnosprawnościami pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym, ułatwić funkcjonowanie w otoczeniu, a także przyczynić się do poprawy rehabilitacji i edukacji. Końcowym i długofalowym efektem realizacji założeń Programu będzie wzrost poziomu integracji osób z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej oraz poprawa jakości życia.